

Kéziratok, amelyek nem adnak vissza ide küldendő: „MURAVIDÉK” szerkesztősége Murska Sobota, Alexandrova c. 16. szám.

Postatakarék számla száma 12980.

Kiadó-tulajdonos: KÜHÁR ISTVÁN.

MURAVIDÉK

Murántul és Muraköz heti értesítője
Informativni tednik za Prekmurje i Medjimurje

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára negyedévre belföldön 15 dinár, külföldre 18 Din. Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm.-ként: szöveggőzt és nyilttér 1.50 dinár, rendes 1.—Din., apróhirdetés 0.70 Din. és az illeték. Többszörinél engedmény.

Az előfizetési bérlet a kifejezett felmondásig fennáll.

IX. Évf.

Murska Sobota, 1930. július 20.

29. Szám.

A kormány deklarációja.

A kormány deklarációt adott ki a jugoszláv állampolitika irányelveinek teljes végrehajtásáról.

A miniszterelnök egy nemrég tartott minisztertanácson részletes jelentést adott az általános politikai helyzetről. — Elsősorban hangsúlyozta a miniszterelnök mindazoknak a híreknek alaptalanságát, amelyeket rosszakaratúan terjesztenek, mintha bizonyos változások állnának előtérbe.

A ma követendő nemzeti és állami politika irányításában a kormány minden tagja megegyezik s követi azon állami és nemzeti programot, amelyet *Öfelsége a Király két történelmi cselekvése jelölt ki*, s amelyek az állami és nemzeti élet, valamint a jugoszláv királyság fejlődésének alapjai.

Az első az 1929. január 6. *manifesztum*, amellyel ki lett mondva az utolsó szó a régi kormányzás rendszeréről: — *a réggel nem lehet és nem kell kormányozni, tehát új módszereket kell keresni s új utakat kell vágni.*

A második az 1929. október 3. *törvény*. A királyság nevével, történelmi és nemzeti fejlődésünk népi és erkölcsi elgondolása rendeltetett el, amit az egész nép lelkesedéssel fogadott.

A királyságnak bánágokra történt adminisztratív felosztása mindörökké megszüntette a történelmi határokat, a nemzeti kialakulásnak és fejlődésnek ezeket az akadályait és létrehozta a bánágokat, az erős és életképes közigazgatási és gazdasági egységeket.

Létrejött az abszolút elv: egy nemzet és egy nemzeti érzés.

A faji nevek és tradíciók tisztelete mindenki előtt magasan áll, de mindig a nemzet egységét kell szolgálnia.

A faji lobogókat áhitattal kell a multnak átadni, mert a nemzeti jövő csak a jugoszláv nemzeti trikolorot kívánja.

A királynak ezen két cselekvésén alapozik a mai biztos és következetes kormánypolitika. — **A mai rezsim alapelve kizárja a politikai pártokat, azok képviselőit és részvételét az állam igazgatásában,** — mert való tény az, hogy a volt

Politikai hírek.

Öfelsége a király ukázával felmentette megbízatásuktól annak a bizottságnak a tagjait, akiket 1929. február hatodikán az ország északi részein végrehajtott agrárreform eredményeinek felülvizsgálására kiküldtek.

Az új polgári perrendtartás 1932. január elsején lép életbe.

Eddig az ország hat különböző jogterületén különböző rendeletek és törvények voltak érvényben a polgári perrendtartás terén s az új törvény most az egész országban egységes alapra helyezi a polgári peres eljárást. — A hosszabb határidőre pedig azért van szükség, mert addigra

politikai pártok ismert munkája mindent kérdésessé tett, sőt még az állami és a nemzeti egységet is a legkomolyabban veszélyeztette, azért vesztették el létjogosultságukat.

Ezek a pártok többé nem léteznek és régi alakjukban soha többé vissza nem térhetnek.

A királyi kormány ma az állami program alapján áll s az egyes miniszterek nem mint párt-emberek, vagy bármely faji, vallási vagy politikai csoport tagjai, képviselői lépnek be a kormányba, hanem őket a király saját belátása és bizalma alapján nevezi ki. A miniszterek az eljük állított feladatokat kizárólag a nemzeti és állami összeség érdekeinek szemelőtt tartásával hajtják végre, nem feledve el, hogy a törvénynek egyenlőnek kell lennie mindenkire nézve és az egyesek, az egyes tartományok és fajok érdekeit mindig az egész érdekeinek kell alá rendelni.

Kötelesek a miniszterek arról gondoskodni, *hogy az alájok rendelt szervek úgy hivatalos működésükben, mint magánéletükben őszintén és odaadóan szolgálják a mai rendet.* Akinek a működése ezzel a követeléssel nincs összhangban, annak nincs helye az állami közszolgálatban. A válás a tisztviselők kinevezésénél nem lehet akadály sehol sem.

Az országnak kilenc bánágra való felosztása végleges. — Az adminisztrációt a tökéletes-

meg kell csinálni az új bírósági szervezeteket és sok helyen járási és kerületi bíróságokat kell létesíteni.

Megváltoztatták és kiegészítették a népiskolákról szóló törvényt, — amely 1929. december ötödikén kelt.

A 43. szakasz a vallásoktatásról szól.

A vallásoktatás kötelező az összes elismert vallásfelekezetekre nézve. A vallásoktatást a helyi lelkészek, vagy egyházi helyetteseik végzik az egyházukhoz tartozók részére. — Illetékes községük ezért külön tiszteletdíjat adhat nekik. — Olyan iskolában,

hol hetenkint husz óra s minden osztályban husz növendék lenne, külön hitoktató is alkalmazható. — A hittan tanrendjét és programját a közoktatásügyi miniszter állapítja meg egyetértésben a jugoszláv királyságbeli legfelsőbb felekezeti képviselővel. — Az egyházi hatóság képviselője ellenőrizheti a hitoktatást.

A népiskolák tanulói az iskolán kívül tagjai lehetnek egyházuk vallásos egyesületeinek.

Törökország — Perzsia. A perzsa-török határon háború van. Kurd felkelők betörték török területre, hogy az ottani török lakosságot felszabadítsák. A török kormány csapatokat küldött a felkelők leverésére.

Németország. A német belügyminiszter kinyilatkoztatta, hogy a Rajnavidék felszabadulása után Németország még erősebb béke politikát kíván folytatni, amely politikának alapelve a Franciaországgal való kiegyezés lesz. — A német kormány ezt tettekkkel is bizonyítani kívánja. Ennek ellenében egyes francia újságok azt látják, hogy a Rajnavidék kiűritése a francia kormány gyenge politikájának az eredménye.

Ausztria. Schober János osztrák kancellár kétnapos látogatást tett Budapesten, megjelent Horthy kormányzónál és gróf Bethlen miniszterelnöknél is. — A kancellárt Budapesten díszes külsőségekkel fogadták.

Románia. Mainu miniszterelnök pártjában egyenletlenség tört ki. Ha az ellentéteket nem sikerül kiküszöbölni, akkor a kormánypártban szakadás fog beállni. — Most azon fáradoznak a kormánypárton, hogy ezt a veszedelmet elhárítsák.

Bulgária. Liapcsev, bolgár miniszterelnök, aki Karlsbadban fürdőzött, visszajövet meglátogatta Budapestet is, hol megjelent Horthy Miklós kormányzónál és gróf Bethlen miniszterelnöknél. — A bolgár miniszterelnököt Budapesten igen meleg fogadtásban részesítették. Sem Schober osztrák kancellár, sem pedig Liapcsev bolgár miniszterelnök budapesti látogatásának politikai jelentősége nincsen.

Csehszlovákia — Oroszország Csehszlovák újságok megcáfolják azt a hirt, hogy Cseh-

hol hetenkint husz óra s minden osztályban husz növendék lenne, külön hitoktató is alkalmazható. — A hittan tanrendjét és programját a közoktatásügyi miniszter állapítja meg egyetértésben a jugoszláv királyságbeli legfelsőbb felekezeti képviselővel. — Az egyházi hatóság képviselője ellenőrizheti a hitoktatást.

A népiskolák tanulói az iskolán kívül tagjai lehetnek egyházuk vallásos egyesületeinek.

Törökország — Perzsia. A perzsa-török határon háború van. Kurd felkelők betörték török területre, hogy az ottani török lakosságot felszabadítsák. A török kormány csapatokat küldött a felkelők leverésére.

Németország. A német belügyminiszter kinyilatkoztatta, hogy a Rajnavidék felszabadulása után Németország még erősebb béke politikát kíván folytatni, amely politikának alapelve a Franciaországgal való kiegyezés lesz. — A német kormány ezt tettekkkel is bizonyítani kívánja. Ennek ellenében egyes francia újságok azt látják, hogy a Rajnavidék kiűritése a francia kormány gyenge politikájának az eredménye.

Ausztria. Schober János osztrák kancellár kétnapos látogatást tett Budapesten, megjelent Horthy kormányzónál és gróf Bethlen miniszterelnöknél is. — A kancellárt Budapesten díszes külsőségekkel fogadták.

Románia. Mainu miniszterelnök pártjában egyenletlenség tört ki. Ha az ellentéteket nem sikerül kiküszöbölni, akkor a kormánypártban szakadás fog beállni. — Most azon fáradoznak a kormánypárton, hogy ezt a veszedelmet elhárítsák.

Bulgária. Liapcsev, bolgár miniszterelnök, aki Karlsbadban fürdőzött, visszajövet meglátogatta Budapestet is, hol megjelent Horthy Miklós kormányzónál és gróf Bethlen miniszterelnöknél. — A bolgár miniszterelnököt Budapesten igen meleg fogadtásban részesítették. Sem Schober osztrák kancellár, sem pedig Liapcsev bolgár miniszterelnök budapesti látogatásának politikai jelentősége nincsen.

Csehszlovákia — Oroszország Csehszlovák újságok megcáfolják azt a hirt, hogy Cseh-

szlovákia felvénne a diplomáciai viszonyt Oroszországgal. Ezt a csehszlovák kormány egyelőre nem tartja időszerűnek.

Amerika. Hoover elnök az amerikai szenatus ülésén kijelentette, hogy az amerikai nép ellenzi a fegyverkezési versenyt. A flotta egyezmény megkötésének késleltetése pedig a fegyverkezést csak előmozdítja.

Görög-török barátsági és döntőbírósi szerződés. A görög külügyminiszter Mihalokopulosz elfogadta Ruzsdi bej török külügyminiszter meghívását s októberben Angorába megy, hogy aláírják a görög-török barátsági és döntőbírósi szerződést.

Margitkának.

Bár mily szép is volt a multad,
Feledni kell, mert az untat . . .
A jelennek kell csak élni,
A rossz után, jót remélni.

Ha reményed el nem hagyott,
Kicsinek látsz minden nagyot:
Legyen bánat, legyen bármi,
Bátran fogsz Te szembe szállni.

Kinek pedig bánata nincs,
Szükségtelen bármilyen kincs,
Mert megvan a boldogsága
S nem kell a lét gazdagsága.

Mert olyan kincs, sehol sincsen,
Hogy örökké áldást hintsen . . .
De ha élted boldog leszen —
Az áldásod már is készen . . .

DANTES.

HIREK.

METI NAPTÁR

1930. JULIUS hó 31 nap 30 hét.

Hó és hét napjai	Róm. kath.	Protestáns
20 Vasár.	6. Illés pr.	Ellás
21 Hétfő	Dávid pk.	Pauline
22 Kedd	Mária Mag.	Magdalen
23 Szerda	Apollinar pk.	Apollinar.
24 Csüt.	Krisztina	Christine
25 Péntek	Jakob apost	Jakob ap.
26 Szomb.	Anna	Anna

Vásárok:

22. Štrigova, 25. Dobrovnik, 26. Sv. Križ, Selnica St. Márton mellett.

Időjárás:

Forró napok. Hirtelen zivatar. (Ha szélszendes az idő!) Légáramlások esetén a zivatar elmarad.

Kereskedelmi árak:

100 kg.	Buza	Din.	180—
"	Rozs	"	140—
"	Zab	"	180—
"	Kukorica	"	130—
"	Köles	"	120—
"	Hajdina	"	140—
"	Széna	"	60—115
"	Bab cseres.	"	400—
"	Vegyes bab	"	325—
"	Krumpli	"	50—75
"	Lenmag	"	480—500
"	Lóhermag	"	1000—1400
Bika	8.—	9.—	9.50 10.
Üsző	7.—	7.50	8.— 8.50
Tehén	4.—	5.—	6.—
Borju	—	—	14.—
Sertés	—	—	16.—
Zsir 1-a	—	—	29.— 30.—
Vaj	—	—	35—40
Szalonna	—	—	23.— 25.—
Tojás 1 drb.	—	—	0.75

Valuta:

Zürichben 100 Din = 9.1275 sfrk.

100 Doll. (E. A.) adnak itt	5617 Din-t
100 Pezoért (Urug.)	4900 "
100 Márkért	1349 "
100 Frankért (Páris)	221 "
100 Pengőért	990 "
100 Schil. (Bécs)	798 "
100 Cseh kor.	168 "

Halált okozó borszállítás. Horváth Mátyás tiszai lakos pénteken é hó 11. én délben székére rakott bort szállított haza. Lejtőhöz érve a fia a szekeret hátul megfékezte, ámde a lánccal megszakadt, amittől a ló megfutamodott. A súlyosan megrakott szekér erős zökkenéssel gurult a hegyoldalra, miközben az oldalrudak lánca is leszakadt s a hordó meg a zökkenés lelékte az öreg Horváthot a kerek alá, amelyek a homlokán és lábán recsegve ropogva haladtak keresztül, összetörve zúzva a jó bácsi csontjait. A súlyos beteget azonnal a radkerszurgi kórházba szállították ahol a csakhamar beállott halál megváltotta borzalmas kínjaitól. Nagy családa és széleskörű rokonsága fogadja részvételüket.

Kinevezés. Petenici községben Pajzslár Anton helyébe Gábor Janez mint községi bíró lett kinevezve. A községi választmányban azonban Pajzslár megmarad. (Sresko načelstvo M. Soboti Preds. broj: 260/3. — 9. júlija 1930.)

Pornói lenmagot kaphatnak a gazdálkodók a gazdasági egyesület m. szobotai raktárában, ha a csekély kezelési költségeket (režijski stroškov) megfizetik. A magot ingyen kapják. (Sresko načelstvo v M. Soboti štev. 3867/3 — 9. júlija 1930.)

A járásbeli összes községi előjáróknak! Tekintettel a drávai királyi báni igazgatóság meghagyására, az összes előjárók figyelemztetnek, hogy az új bortörvény hatályba lép

(1930. június 18.), amely az „Uradni list“ 1930 febr. 8.-i számában 136/29. a. van hirdetve. A bortulajdonosok, de különösen a korcsmárosok, vendéglősök és borkereskedők figyelemztetnek, hogy saját érdekükben olvassák el gondosan a törvényt és azon fölül a következő pontokra nagy figyelemmel legyenek: 1.) Tilos a vizezett bor eladása. 2.) Tilos a beteg és a romlott borokat forgalomba hozni. 3.) Tilos a must és a bor jelzése a termelés helyével, szőlőfajokkal és a bor korával, ha a jelzések nem felelnek meg a valóságnak. 4.) Tilos a hatóságilag megállapított szüretelési határidőnél korábban a szőlő szedése. 5. A nem nemes venyigéről származó borokat csak ezen és a jövő évben szabad eladni, de azon esetben is pontosan jelezni kell, hogy „Vino od šmarnice“ vagy „Vino od izabule“ stb. 1931. dec. 31. étől kezdve ezek a nem nemes borok még ilyen jelzéssel sem adhatók el. 6.) Bor ellenőrzésre borinspektörök borászati felügyelők lesznek kinevezve. A murszka szobotai járás részére a borinspektor Mariborban lesz. 7.) A törvény áhágása három havi elzárással és 30 ezer Din. pénzbüntetéssel lesz sújtva. Kisebb szabályellenességeikért a rendbüntetés 14 napi elzárás és ezer Din. pénzbüntetéssel jár. (Sresko načelstvo M. Sobota 4889/1 11. júlija 1930.)

Betöréses lopások. Egy kedélyes tolvajbánda garázdálkodik Prekmurje néhány magyar falujában. A napokban Hidvégen — Mostje — törték be a községi pásztornál a kamrába s míg azt kifosztották, addig a lakás ajtaját rázárták a gazdára. Majd észrevették a faluban a hivatlan vendégeket, mire azok átmentek Banutára. Itt Szomi István pincéjét, kamráját törték fel s alaposan megdezsmálták mind a kettőt. Végre a gazda puska lövésekkel riasztotta el vendégeit.

A zene hatása.

„Takarodj szemem elől nem akarlak többé látni! Megvetem azt a gyermeket, aki nem akar meghajolni a szülői akarat előtt!”

„De atyám” . . .

„Hallgass! Mégegyszer kérdem nőül veszed Arankát vagy nem?”

„De atyám, hogy vegyem azt nőül, akít egy cseppet sem bírok szeretni.”

„Esztelen gyermek. A szerelem majd megijö magától is. Nézd mily nagy vagyont örökölt atyja halála után. És hozzá még elég bájos lányka. És te mégsem akarod őt nőül, holott hány meg hány fiatal ember szeretné feleségévé tenni. Mégegyszer kérdem nőül veszed vagy nem? Ha nem, akkor mars ki a házamból, de örökre! Többet ide be ne merd tenni a lábadat! Még azt is tudodra adom, hogy mindenből ki foglak tagadni.”

„De atyám, ha azt kívánod, hogy elmenjek, ezt vigabban megteszem, mint hogy örökké boldogtalanul éljek. Tehát Isten veled atyám!”

Ezzel Aladár kilépett a szülői ház kapuján. Kilépett azzal a hittel, hogy addig vissza se jö, míg atyja nem fogja hivatni. Meg sem állott, míg ki nem ért a faluból. Ott megpihent és gondolkodni kezdett, hogy tulajdonképpen most mihez kezdjen. Rövid gondolkodás után elhatározta, hogy elmegy a közeli urasághoz cselédnek. Határozatát, tett követte. Az uraság, mivel kocsisra volt szüksége, fölfogadta Aladárt.

Aladár egy földbirtokos kocsisra lett. Oh, de mily keservesen multak napjai. Hogyne mikor napkeltétől-napnyugtáig dolgoznia kellett, holott ő odahaza nem volt munkához szokva. De összeszorított fogakkal tűrt, és egy évig becsülettel szolgálta urát, akinek megnyerte szeretetét; mert amikor felmondta a szogálatot, akkor megígérte Aladárnak, hogy ő lesz hékeközvetítő ő és atyja között.

Mindjárt másnap a földesur Aladárral együtt meglátogatta Aladár édesatyát.

Sajnos, mert Aladár atya hajthatatlan volt, és nem akart megbocsátani fának, sőt keresztüllövéllyel fenyegette azért, hogy be merte tenni lábát az ő udvarába.

Tehát ezután Aladárnak nem volt más hátra, mint hogy nyakába akasztani a világot. Pénze amit keresett az egy év alatt hamar elfogyott és így kénytelen volt újból dolgozni. Dolgozott itt, is ott is néhány napig, de mert nagyon el volt csüggedve, ezért a kezébe adott dolgot nem a legrendjén végezte és így mindenhol hamar kiadtak rajta. Majd hosszas csavargás után találkozott egy vándorcirkusszal, aminek legtöbb tagja született cigányokból állott. Tehát ő is ezek közé állt. És ezután Aladár ezekkel koborolt faluról falura. Ugyancsak velük beutazta majdnem egész Európát és közöttük tanult meg hegedün játszani, amit oly kitűnően tudott elsajátítani mintha született cigány lett volna. Ahol ő játszott a hegedűjén, ott min-

denki azt nagy áhitattal hallgatta. Majd utolján pedig szünni nem akaró tapssal fejezték ki tetszésüket.

Eközben míg Aladár koborolt a vándorkomédiásokkal, gyorsan repült az idő. Év év után mult és eikövetkezett tizenöt esztendő.

Aladár atyja nem hallott semmi hírt sem engedetlen fiáról, amit ugyan nemis igen bánt, míg egy hideg októberi napon megbetegedett. Erős tüdőgyulladását kapott. Mindezek dacára gondolni sem akart arra, hogy fának valamikor is megbocsásson.

Az elmondottak után két héttel később egy kopottas ember tartott az ő háza felé. Arcáról leritt a sok nélkülözés. Hónalja alatt pedig egy hegedűt szorongatott. Oda ér a kapuhoz, most megáll. Szíve vadul kezdett dobogni, de erőt vett magán és felnyitá a kaput. Bement az udvarra, majd föl a lépcsőn be a házba. Ott elébe jött egy asszony s kérdi:

„Kit tetszik keresni?”

„E ház urát keresem, sürgős beszélni valóm van vele,” mondja a jövevény. A nő bevezette a betegszobába. Elérkezett a nagy pillanat. Az ismeretlen közelebb lépett az ágyhoz, amelyen a nagybeteg feküdt. S megszólalt remegő hangon.

„Atyám én vagyok a te fiad. Megjöttem kérlek bocsás . . .

Tovább nem szólhatott, mert az öreg felült az ágyban és villogó szemekkel s rekedt hangon kiáltá:

„Mi it az én fiam volnál te. És így mersz ide belépni, mint egy mu-

szikus, mint egy cigány. Takarodj! Mert mindjárt kezeimmel fojtalak meg.”

Aladár látta a beteg kinos erőlködését és így jobbnak vélte szép csendben elhagyni a házat.

Csalódottan távozott. Szomoruan átbandokult a szomszéd házhoz, ami egyuttal vendéglő is volt. Bort rendelt. Leginkább azért, hogy betemesse bánatát. Majd szomoruan az asztalra hajtja fejét, de onnét gyorsan felkapja és előveszi hegedűjét, felstímmeli a hurokat és belekezd egy szívetreprezstő szomorú nótába, majd egy vigba tér át.

Ugyanekkor a beteg figyelmesen kezdett hallgatóni, majd kérni, hogy nyissák ki az ablakot. Ennek megtörténte után pár percig néma csend. Nagynehezen felül az ágyban és kiáltani kezd. Fiam Aladárom megbocsátok. Igen, mert bocsánatot érdemel az, aki ily szépen tud hegedün játszani.

Aladár hallja átszűrődni a szomszédból atyja hangját, tüstént átsiet hozzá. felrohan a lépcsőn be a szobába.

„Megbocsátok fiam azért, hogy oly szépen tudsz hegedün játszani” majd vissza hanyatlott fekhelyére és meghalt.

Aladár könnyezve roskadt térdre halott atyja előtt, kezébe véve hegedűjét megcsókolja és mondja: „Egyedül néked köszönhetem, hogy atyám megbocsátott.”

KERESZTURI L.

Ugyancsak Bánutában felverték Vida József pincéjét is s itt megittak az udvaron egy sajtár bort is. Innen Radmoszanciba ment át a társaság, holis Szabó Józsefnél, meg Norcsics Károlynál törtek be s elvittek másfél mázsa zsirt s egyéb élelmi szereket, ruhaneműeket stbit. Ugy látszik, valaki hajnal felé megzavarta a tolvajokat, mert egy nagyobb edény zsirt a határban hátra kellett hagyniok s ezt a Kepe testvérek másnak megtalálták. A csendőrség gyanu alapján néhány téglavető cigányt letartóztatott, de a nyomozás folyik tovább.

— **Sáskák.** Panaszokat hallottuk egyes községekből, hogy sáskák mutatkoznak a mezőkön s a zöld termést alaposan megrongálják. Ha a sáskajárás nagyobb arányokat öltene, akkor a lakosság tegyen jelentést a hatóságoknak a védekezés elrendelése céljából.

ORSZÁG-VILÁG.

— **Hajókatasztrófa a dalmát tengerparton.** A Jugoszláviában időzőit csehszlovák és lengyel szokolisták közül sokan az Adriára mentek hajókirándulásra. A Plovidba hajós társaság a „Karadjordje” személyszállító gőzöst bocsátotta a mintegy hatszáz főből álló kiránduló társaság rendelkezésére. A múlt vasárnapra virradó éjjel, amint a hajó Dobrovnikból Susák felé haladt egy olasz gőzös teljes erővel a kiránduló hajó oldalának szaladt s azt betörve, valósággal bele vágta magát a hajóba, amelyen a víz fölött egy óriási rést ütött. A sérült hajót a kapitány zátonyra kormányozta s így az nem süllyedt el. Az összeközösnek azonban öt halott, hét súlyos és husz könnyebb sebesültje van. A többi utast az olasz hajó felvette s megmentette. Szigorú vizsgálat indult meg, hogy kit terhel a felelősség a katasztrófaért.

— **Három katona a vízbe fullt.** Petrovaradinnál katonák fürödtek, miközben egy fuldokolni kezdett. Három társa sietett a segítségére, de ezek mind a vízbe fulltak. Végre egy őrmester mentette ki a szerencsétlent már félig meghalva. A katonai hatóság szigorú vizsgálatot indított.

— **Katona és diákleány szerelmi drámája.** A kaposvári határban agyonlőtte Matyek József tizenkilenc éves katona K. Olga 14 éves diákleányt, azután pedig magát is főbe lőtte. — Bucsulevelet írtak, amelyben megírták, hogy haláluk oka az, hogy a leány szülei tiltották a találkozásokat.

— **Borzalmas tűzvész egy romániai faluban.** A máramarosi Borsaközségben borzalmas tűzvész pusztított. Elégett kétszázötven lakóház, négy román templom, egy zsinagóga, az összes termés. Sok a halott s még több a sebesült. Háromezer ember lett hajléktalan. A tüzet a nagy szélviharban valószínűleg egy pék házában okozott vigyázatlanság idézte elő.

— **Borzalmas banya katasztrófa Németországban.** A németországi Breszlau mellett igen nagy méretű bá-

nyakatasztrófa történt, mely sok áldozatot követelt. A handorfi tárnában összesen vagy 5200 munkás dolgozott kisebb-nagyobb csoportokra felosztva. Az egyik tárnában 193 ember dolgozott s ezt a helyiséget eddig ismeretlen okból szén-sav gáz árasztotta el. A bányászok azonnal segílyt kértek, de a gázömlés oly erős volt, hogy a mentés alig volt lehetséges. 81 holttestet ki tudtak venni, de a többit nem bírták megszabadítani oly erős volt a gázömlés. Már most bizonyosra lehet venni, hogy a bennmaradtak el is pusztultak a tárnában. A szerencsétlenség a bányatelepen nagy izgalmat keltett. A bányába nem lehet lemenni, mert ez a kísérlet csak újabb emberáldozat lenne.

— **Ötmillió lopás.** Karlsbad fürdő egyik előkelő szállodájában egy csikágói gazdag vendég szobájából ellopott egy eddig ismeretlen tolvaj 97 ezer dollár értékű ékszert (több mint ötmillió dinár.) Az ügyes tolvaj valószínű szintén mint vendég lehetett a szállodában. A tolvajnak eddig még nincsen nyoma.

— **Borzalmas vihar söpört végig Karlovác és Sziszek vidékén.** Hetvenöt százalékban minden elpusztult. Több helyen fél kiló súlyú jégdarabok estek, a negyed kilósok pedig a valósággal lekaszáltak mindent. Ilyen jégverésre senki sem emlékezik. A vihar azután Bosznián száguldott végig.

— **A világ legnagyobb repülőtere.** Az Egyesült Államokban huszszor annyi repülőter van, mint Európában. Most fogják építeni a világ legnagyobb repülőterét, amely huszonöt millió dollárba fog kerülni. Lesz benne színház, kórház, sporttelep, gimnázium stb., a neve pedig kegyeleltől Kandolph M. William kapitányról lesz, aki 1928.-ban lezuhant s életét vesztette.

— **A világ legnagyobb szállodája most épül Newyorkban.** Az új szálloda kétszáz méter magas lesz, negyvenhét emelettel; lesz benne huszonöt ezer szoba, minden hálószoba mellett fürdő, telefon és rádió. Harmincegy hatalmas lift fogja felszállítani s elosztani a vendégeket. A szállodának saját kórháza, színháza saját pályaudvara lesz, külön szalon kocsikkal. Husz emelet már készen van.

— **Csikágó a gonosztevők városa.** Csikágónak rossz híre volt a világ városok között. Most sikerült kimutatni, hogy a múlt évben Csikágóban csak 401 gyilkosság történt, míg ugyanazon idő alatt Newyorkban 425, tehát eszerint az elsőség nem Csikágó városé. (Ámde a lakosság száma tekintetében Newyork a 3. helyen van, míg Csikágó a 20-dik helyen. 2³/₄-szer kevesebb lakossal. Szerk.)

— **A „Gráf Zeppelin”** husz utassal sarkvidéki utazásra indult a svájci automobil klub tagjaival. Az utazás bizonytalan ideig fog tartani, mert az időjárási viszonyokhoz fognak alkalmazkodni a kirándulók. Az út Norvégián, Svédországon át Finnországot is érinti visszafelé. A léghajót maga Eckener kapitány fogja vezetni.

— **A felrobbant srappell.** A bácskapalánkai főszolgabírói hivatalban az egyik asztalon már tíz éve állott egy srappell, mint háborus emlék. Ez valahogy leesett az asztalról s borzalmas rombolást okozott. Egyik hivatalnokot halálosan, a másikat súlyosan megsebesítette, az irodát pedig összerombolta.

— **Egy kutya széttépett egy asszonyt.** A bánási Landzsa községben egy láncáról elszabadult kutya teljesen széttépett egy hetvenöt éves asszonyt, ki tejet venni jött a házba. A szerencsétlent harmincnyolc helyen marta meg a kutya s nyomban meghalt a helyszínén.

— **Romániában tizennégy diák öngyilkosságot követett el, nyolc tanuló eltűnt.** Romániában most zárultak az érettségi vizsgálatok szinte katasztrófális eredménnyel. A megállapítások szerint a diákoknak csaknem háromnegyed része elbukott a vizsgákon. A rossz eredmény miatt tizennégy diák öngyilkosságot követett el, nyolc tanuló pedig eltűnt. A szomorú eredmény az egész országban igen nagy feltűnést keltett.

— **Egy cirkuszi alkalmazott szörnyű boszúja.** Opató lengyelországi városban nagy sikerrel szerepeltek a cirkuszban a Voigi nővérek hárman. Nagyszerű tornagyakorlatokat mutatnak be a trapézen. A cirkusz egyik alkalmazottja, ki a világitást kezelte, beleszeretett az egyik artistanőbe, ki azonban hallani sem akart a fiuról, sőt a cirkusz igazgatójának jelentést tett, ki a fiút a szolgálatból el is bocsátotta. A fiatal ember ezért szörnyű boszút állott. Az egyik előadáson a trapez fémrudjába erős villamos áramot kapcsolt s mikor a lányok egyike mutatványközben a rudat kezével érintette, az egymásba fogódzott három leány egy rémes sikoltással azonnal halva zuhant le a porondra. A gyilkos azután elmenekült, de legközelebbi erdőben agyonlőtte magát s ott találták meg holtan.

— **A Tiszába zuhant egy autó.** Nagy autókatasztrófa történt a Tiszán, amelynek két halálos áldozata van. Lederer Artur, 73 éves csókai nagybirtokos, 30 éves fia György és 68 éves fivére Károly szintén nagybirtokos, Tábori Sándor 47 éves uradalmi számtartó egy nagy autóval át akartak menni a Tiszán a fapontos hidon, mely az alacsony vizállás miatt fel volt emelve. A kocsit korponai pudrás soffőr vezette, ki nagy lendülettel irányította az autót fel a hidra. A hid közepén a motor kihagyott, az autó csuszni kezdett hátra felé s a kormány egy szerencsétlen fordítása folytán a korlátot áttörve a vízbe zuhant. Az utasok kívül Tábori Sándor számtartó a vízbe fullt, Lederer Károly földbirtokos másnap tüdővérzésben meghalt, a többiek megmenekültek. Az autót sértetlen állapotban kiemelték a vízből. A vizsgálat megindult a szerencsétlenség ügyében.

— **Nagy tűzvész pusztított a Hungária műtrágya gyártelepén Budapesten.** A gyár teljesen, mely huszonöt holdnyi területen van, leégett három nagy pavillon, amelyekben száztíz vagon kénsav pusztult el. A kár anyagban és gépekben meghaladja a három és fél millió pengőt. A nagy

gyártelep többi részét megmentették s ezekben műtrágya gyártás akadálytalanul folyik tovább. Az oltásnál tizenkét egyén sebesült meg súlyosabban, többnyire a szerte folyó kénsav-zuhata- gát égette meg őket.

— **Az amerikai függetlenségi ünnepeknek százötven halálos áldozata volt.** Az Egyesült Államokban két napon át ünnepelték Wasington György születés napjának évfordulóját és a függetlenségi ünnepet. Ez alkalommal összesen százötven ember vesztette életét a különböző ünnepi szerencsétlenségek folytán.

— **Egy örült ember rémtette Grácban.** A gráci eimebeteg gyógyintézetben egy beteg férfi, kit már husz éve ápolnak ottan, a kertben kés- sel megölte az igazgató főorvos tíz éves leánykáját. Az örült nevetve mesélte el, hogy mit cselekedett. Még nem derült ki, hogy a szerencsétlen beteg hol szerezte a kést.

— **A Budapesti Mentő Egyesület** segélyét a múlt év folyamán ötvenezer esetben vették igénybe. Az esetek között volt ezerhatszáz öngyilkosság.

Več šivilj

se sprejme v tvornici perila JANEZA CVETIČA v M. Soboti.

Razpis.

Krajevni šolski odbor v Murski Soboti razpisuje mesto šolskega sluga na državni osnovni šoli v Murski Soboti z nastopom službe 1. septembra t. l. proti nagradi mesečnih 800 (osemsto) Din, katera se mu bo kakor dnevničarju plačevala v nazajšnjih mesečnih obrokih 1. dne vsakega meseca. Razen mesečnih prejemkov uživa tudi stanovanje, obstoječe iz ene sobe in kos vrta.

Pravilno opremljene prošnje s krstnim in domovinskim listom, kakor tudi z npravstvenim in šolskim spričevalom je nasloviti na Krajevni šolski odbor v Murski Soboti do 31. julija 1930. Odpoved službe po obstoječih predpisih. Za informacije se je obrniti do g. šolskega upravitelja. Murska Sobota 12. 7. 1930.

KRAJEVNI ŠOLSKI ODBOR.

Prva stalna

največša i najfalejša

zaloga z

zidanimi pečmi

i ploščami

za štedilnike

(Kachel für Scharherd)

raznovrstne kvalitete v

velkoj izbiri

se nahajajo

v trgovini galanterije i železine

GUSTAV DITTRICH-a
v MURSKOJ SOBOTI.

Torma.

A nagy büntetés.

„Te gyerek; — ha nekem még egyszer elcsavarogsz játszani s nem jössz meg ebédre rendesen, hát... hát én agyonütlek téged!

„Köszönöm, édes anyám; — akkor inkább majd előbb megyek játszani s azután jövök ebédre!”

Az életmentő.

„Gratulálok Svarc ur! Igazán nagyszerű volt, hogy Ön a vízbe vetette magát s azt a szerencsétlent megmentette!”

„No! Hát maga látta? Akkor mondja meg nekem, ki volt az a gazember, aki engemet ott belökte?”

Aki fázik.

„Drágám, — végy nekem egy szép téli kalapot!”

„Mi lelt kérlek? Most ebben a kánikulában vegyék neked téli kalapot!”

„Igen, most fiam, mert te ugyanis nagyon fázol ettől a kérdéstől!”

A lótolvaj cigányok.

Amidőn m. héten a cigányokat lótolvajlás miatt elfogták, a csendőr megkérdezi az egyiket, miért kötötte az idegen lovat szekéréhez?

— Ijjel volt, sitit volt, oda adta a másik kollega, aki meglógott, a kétfit, én meg hozzá kötöttem azt a szekérhez. Nem láttam, hogy e ló nem az enyim.

Másik cigány így felelt:

— Tekintetes, méltóságos, nagyságos csendőr ur csókolom a kezsit lábát, ott fekitt a hosszú kítifék a földön, azt hittem leesett a szekerről; hogy megint le ne vesszék róla, hát a végét a szekérhez kötöttem. Én nem láttam, hogy a másik vége lá van kitve a lóra. Főjjon ki a szemed, ha nem igazs.

A hóguta vagy napszurás.

Az elkövetkező forró napok miatt, de egyébként is hasznos lehet e kis ismeretterjesztés. Ha csak egyetlen embert vagy állatot ment meg e haláltól, már akkor elérte e kis közlemény a célját. (Feltéve, hogy e cikk elolvasása nem okoz gutaütést. Szerk.)

Mint minden test az élő állati test is a nagy melegben fölmelegszik, bár egy ideig hűtő berendezésével leküzdí az életveszélyes felmelegedést. Ugyanis az izzadás, a szapora légzés hűsítőleg hat. Az izzadás, verejték párolgása hő felhasználásával jár. Ez ugyanaz a hűtési mód, melyet a meleg szobában kiterített nedves ruhának száradásával érünk el. Az újlag épült vagy egyébként is nedves falak hidegek, mert a nedvességük elpárolog.

A levegőn a nap sugarai áthaladnak anélkül, hogy a levegőt megmelegítik, tehát a levegő mindig hűvösebb mint a hőszárgzott test. E szaporán belégzett hűvösebb levegő szintén hűsít. A felmelegedett állati test belső szervei renyhébben működnek, ezért rosszabb az anyagcsere, az étvágy, az izmok működése, hogy minél kevesebb ugynevezett égési hőt (belső hőt) termeljenek. Nagy melegben nem izlenek a meleget gerjesztő ételek, italok: a szalonna, a szénhidrátokat tartalmazó kenyér, cukros éte-

lek, stb. a pálinka, az erős bor, hanem inkább a savanykás italok és ételek: főzelékek, saláták, húsféleik, halak, a csekély alkoholu u. n. könnyű sörök szörpök, citromlevek, savanyuvizek. A szomjuság azért fokozódik, hogy a hűvösebb ital lehűtse belsőleg is a testet, másrészt, hogy az izzadáshoz szükséges nedvességet pótolja. A nagy melegben azért álmos és lusta az állat (az ember), mert a legkisebb mozgás izomösszehúzódással jár, az pedig meleget fejleszt. Az izomösszehúzódások a vagonbakötött állaton szintén nagyok, mert a mozgó ide-oda lökött vagonban az egyensúly fenntartásához izommunka szükséges. Az állat bőre már magában rossz hővezető, mégis a napon félóra alatt 43-3 fokra hevül még a verejtékező állatoknál is, hát még a verejték mirigyekkel nem rendelkező állatoknál (kutyánál, macskánál, nyulnál, stb.) félóra alatt a bőr 46 fokra is megmelekedik.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

A rozs és a tengeri drágult, a buza olcsóbbodott Budapesten. A múlt héti jelentések szerint a budapesti gabonatörszén a tengeri szilárd irányzatot kapott; a rozs ára emelkedett; a buza pedig alászállott. A buza ára megfelel a tengerentuli — csikágói árak. A kanadai termés jelentések kedvezőek s ezek befolyásolják a világpiacok buzaárát.

Jugoszláv-magyar-román gazdasági értekezlet. Julius végén a három állam földművelésügyi miniszterei összejönnek Színájában — Romániában, hogy megszervezzék a három állam gazdasági terményeinek kiviteli módjait, vagyis egy gazdasági blokkot létesítenének, amelyre még Csehszlovákia is küldene ki hivatalos megfigyelőket. Ezen agrár blokk a három állam gazdasági válságának enyhítésére irányul.

Angliában nagysikerrel kísérleteznek a lebegő vasutal. Az alumíniumból készült torpedó alakú kocsik, melyek a felső vezetéken lebegnek, teljesen zajtalanul futnak s teljesen biztosak. Az építési költség mérföldenkint sokkal olcsóbb, mint bármely más vasuton. Egy ötven személyes kocsi ára három ezer font, míg egy másik személy szállító kocsi tizenegyezer fontba kerül.

Cséplési szerencsétlenségek. Még alig kezdődött meg a cséplés, máris naponta olvasunk cséplési szerencsétlenségekről részint tüzkár, részint emberéletben okozott bajok alakjában, részint pedig súlyosabb balesetekről vannak tudósítások. Nem ajánlható tehát olyankor a legnagyobb körültekintéssel párosult komolyság s különösen a szesz italoktól való tartózkodás, valamint a dohányzó legszigorubb figyelmesége, óvatossága. Minden mulasztás nagy bajokat okozhat s ezenkívül még büntetést is vonhat maga után.

Az állam bevétele. A Narodna Banka hivatalos jelentése, mely angol és francia nyelven is megjelenik, érdekes adatokat közöl az állam bevételeiről. Megtudtuk a jelentésből, hogy pontos adatok szerint az állam összes bevételi forrásai jelentékeny emelkedést mutattak az előző esztendő bevételeivel szemben. Az 1929-30. költségvetési évben az állam összes bevételei tizenkét milliárd és kétszáz huszonnyolc millió dinárt tettek ki, tehát egy milliárd és háromszáz negyvenegy millióval többet, mint az előző esztendőben. A monopolumok jövedelmei két milliárd háromszázhetvenegy millió dinárt értek el, tehát hatvankilenc millió és ötszáz ezer dinárral többet, mint az előző esztendőben.

A műtrágya ára. A gazdaságközönség körében egyre sürűbben hallatszik a panasz, hogy a belföldi műtrágya gyárak a szuperfoszfát árát, annak elienére, hogy a termények árai jelentékenyen leestek, továbbra is a régi magas nívón tartották meg és így a műtrágya beszerzését jelentékenyen megnehezítik. A földműves szövetkezetek már többször interveniáltak a műtrágyagyáraknál, de eredménytelenül, mivel a belföldi gyárak kartellben vannak, a külföldi szuperfoszfátra pedig magas behozatali vám van kivéve s így verseny nem fejlődhetik ki. A jelenlegi árak mellett a gazdák nem találják meg számításukat, azért a kormánynál sürgősen lépések fognak tétetni, hogy még erre az esztendőre való érvényességgel szüntesse be a külföldi szuperfoszfát behozatali vámját, hogy ilyen módon a műtrágya árát összhangzásba lehesen hozni a mezőgazdasági termények alacsony áraival. Az ezen ügyben megszerkesztett memorándumot a beográdi főszövetség már át is adta a kormánynak.

Az ideai világtermés. Mivel a mostani világpiaci ár oly alacsony, hogy alig fedezi a termelési költségeket, nagy a termelők gondja azért, hogy az ideai termést mlképen lehet majd jó áron értékesíteni. A termelő tehát exportáló államokból — a tengeren tulról is, oly jelentések érkeznek, hogy az ideai termés fölül haladja a múlt évit, pedig a mennyiségről szóló jelentések még sok fontos helyről el sem készültek.

A téglák nagysága. Jugoszláviában a gyártandó téglák nagysága törvényesen szabályozva lesz. A építésügyi miniszteriumban most készül a törvényjavaslat, a mely az országban gyártandó téglák nagyságát meghatározza. A javaslat szerint az ország minden téglagyára 25 12-5 1/2 centiméter nagyságú téglákat kötelesek előállítani.

Ügyes, szorgalmas, megbízható leány,

aki a háztartásban is segítene, rófos üzletbe kerestetik. Lehet zsidó vagy keresztény. Írásbeli ajánlatokat a kiadó továbbít.

Eladó

Dolnja Lendaván 2 ház egy telken 800 négyszög öles 21. és 22. sz. alatt. A házak külön is megvehető. Van hozzá nagy kert, gyümölcsös, 10 hold föld, erdő és legelőjoggal. Érdeklődők forduljanak D. LENDAVÁN a 21. sz. alatti lakoshoz.

Aki el akarja adni

birtokát, házát, villáját, kereskedését vagy vendéglőjét vagy ilyesmit venni akar, forduljon A. BAČIČ ingatlan forgalmi iroda képviselőjéhez Dolnja Lendava, Glavna ulica 18. 2

HALLÓ! HALLÓ!

ANA CÖR börkereskedésében

MURSKA SZOBOTÁBAN
ALEKSANDROVA CESTA 2.

kaphatók a legjobb cseh gyártmányu **gépszijjak** mindenféle szélességben. Minden darab szijjért a gyár garatál.

Ugyanottan kaphatók mindennemű bör és cipész kellékek a legjobb minőségben és a legolcsóbb napi árban. 7

MODERNI AUTO!!

SOLIDNE CENE!
NOVA
AUTOTAKSA!
TRAUTMANN FRANC
MURSKA SOBOTA.
Telefon broj: 30.
MODERNI AUTO!!
SOLIDNE CENE!

Rádiók

rádió alkatrészek
akkumulátorok
legjobb **Kerékpárok**
világhírű **Varrógépek**
jutányosan kaphatók

Nemecz János
vas- és géphereskedésben
Murska Sobota.